

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

1. Κριτήριο γραπτής δίωρης δοκιμασίας

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:.....

Τάξη:..... Τμήμα:..... Σχολικό Έτος:.....

Εξεταζόμενο μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία:.....

Βαθμός:.....(αριθμητικώς)

.....(ολογράφως)

A. Να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο:

Cum P. Cornelius Nasica ad Ennium poetam venisset eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset eum domi non esse, Nasica sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret, exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus [] “Quid?” inquit “Ego non cognosco vocem tuam? ” Visne scire quid Nasica responderit? “Homo es impudens. Ego cum te quaerem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Μονάδες 5

B. Παρατηρήσεις

1. α) Να γράψετε τις παρακάτω φράσεις μεταφέροντας όλους τους τύπους των κλιτών λέξεων στον αντίθετο αριθμό:

– *Tu mihi ipsi non credis?*

– *Ancilla dixit eum domi non esse.*

– *Ego, cum te quererem, ancillae tuae credidi te domi non esse.*

.....
.....
.....

1. β) *ancillae tuae*: Να κλίνετε στον πληθυντικό αριθμό το ουσιαστικό μαζί με την αντωνυμία, η οποία όμως να αναφέρεται σε πολλούς κτήτορες.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Μονάδες 3 (25 λέξεις x 0,12)

2. α) *homo impudens*: Να κλίνετε στον αριθμό που σας δίνεται το ουσιαστικό μαζί με το επίθετο στο συγκριτικό βαθμό. Να σχηματίσετε και το παράγωγο επίρρημα του επιθέτου και να γράψετε τα παραθετικά του.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. β) Να συμπληρώσετε τον πίνακα:

Ενεστώτας		<i>quaerenti</i>	
Παρατατικός			
Μέλλοντας			
Παρακείμενος	<i>sensit</i>		<i>responderit</i>
Υπερσυντέλικος			
Συντελεσμένος Μέλλοντας			

Μονάδες 3 (25 λέξεις x 0,12)

3. α) Να συμπληρωθούν τα κενά ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των λέξεων που δίνονται:

- α) *eique* είναι στο ρήμα και
..... στη μετοχή
- β) *domi* είναι στο
- γ) *a ianua* είναι στο
- δ) *ancillae* είναι στο
- ε) *tuae* είναι στο
- στ) *se* είναι στο, λόγω
- ζ) *indignatus* είναι μετοχή και
εκφράζει το
- η) *scire* είναι απαρέμφοτο, ως
στο
- θ) *illum* είναι στο
- ι) *poetam* είναι στο

Μονάδες 1,5 (10 λέξεις x 0,15)

3. β) Να συνδέσετε τους αριθμούς με τα γράμματα. Ένα στοιχείο της στήλης Β' περισεύει:

A

- 1) *Accipe nunc.*
- 2) *quid postea Nasica fecerit.*
- 3) *Homo es impudens.*
- 4) *tu mihi ipsi non credis?*
- 5) *Quid (accidit)?*

B

- α) ευθεία ερώτηση μερικής αγνοίας
- β) κύρια πρόταση κρίσεως
- γ) ευθεία ερώτηση ολικής αγνοίας
- δ) κύρια πρόταση επιθυμίας
- ε) δευτ. χρον. πρότ. (προτερόχρονο)
- στ) πλάγια πρόταση μερικής αγνοίας

Μονάδες 1,5

4. α) Να δικαιολογήσετε με βάση τους κανόνες της ακολουθίας των χρόνων το χρόνο των παρακάτω προτάσεων:

- ...*quid Nasica responderit.*
- *Cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret...*

Μονάδα 1

4. β) Να μετατρέψετε την υπογραμμισμένη πρόταση σε μετοχική με συνημμένη μετοχή και να συμπυχθούν οι δύο προτάσεις σε μία.

- *Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse.*

Μονάδα 1

4. γ) Να μετατρέψετε το ρήμα της πρότασης που σας δίνεται σε απαρέμφατο εξαρτώμενο από την πρόταση "*Nasica Ennio respondit*".

- *Homo es impudens.*

Μονάδα 1

5. Με τη βοήθεια των λέξεων και των σχολίων που σας δίνονται να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο:

Domi autem creant decem praetores, qui exercitui praeessent, in eis Miltiadem. Inter quos magna fuit contentio, utrum moenibus se defenderent an obviam irent hostibus acieque decernerent. Unus Miltiades maxime nitebatur, ut primo quoque tempore castra fierent.

Corneli Nepotis, *Miltiades*, 4, 4-5

Λεξιλόγιο

praetor, -oris	πραΐτωρ, στρατηγός
de-fendo, -ndi, -nsum, -ere, 3	υπερασπίζω
acies, -ei	παραταγμένος στρατός
decerno, -crevi, -cretum, -ere, 3	αποφασίζω, ψηφίζω, αγωνίζομαι
nitor, nisus και nixus sum, nitī, (αποθ.) 3	υποστηρίζω, έχω θάρρος
primo quoque tempore	το ταχύτερο δυνατό

Σχόλια

qui... praeessent	δευτερεύουσα αναφορική τελική
utrum... defenderent an obviam irent... decernerent	διμελής πλάγια ερωτηματική πρόταση, από το <i>magna fuit contentio</i>
ut...castra fierent	δευτερεύουσα βουλητική, αντικείμενο στο <i>nitebatur</i>

Μετάφραση:

.....

.....

.....

.....

.....

Μονάδες 3

2. Κριτήριο γραπτής δίωρης δοκιμασίας

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:.....

Τάξη:..... Τμήμα:..... Σχολικό Έτος:.....

Εξεταζόμενο μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία:.....

Βαθμός:.....(αριθμητικώς)

.....(ολογράφως)

A. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα:

α) *Id esse optimum putemus, quod est rectissimum; speremus quae volumus, sed feramus quod acciderit; arbitremur denique corpus virorum fortium magnorumque hominum esse mortale, animi vero motus et virtutis gloriam sempiternam esse.*

β) *Cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac mariti per saepe interroganti, quid ageret puer, respondebat: “Bene quievit, libenter cibum sumpsit”. Deinde, cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent prorumperentque, egrediebatur; tum se dolori dabat et paulo post siccis oculis redibat.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Μονάδες 5

B. Παρατηρήσεις

1. α) Να μεταφέρετε τους τύπους της υποτακτικής του κειμένου (α) στο αντίστοιχο πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού, στην φωνή που βρίσκονται.

.....
.....
.....
.....

Μονάδα 1 (4 x 0,25)

1. β) Να μεταφέρετε τις αντωνυμίες του κειμένου (β) στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού και στα τρία γένη.

.....
.....
.....
.....

Μονάδες 2

2. Να μεταφέρετε στην αντίστοιχη πτώση ή στο αντίστοιχο πρόσωπο του άλλου αριθμού τους κλιτούς τύπους των παρακάτω προτάσεων. Να μη θίξετε τις προτάσεις εκείνες οι οποίες, αν μετασχηματισθούν, δεν παρέχουν αποδεκτό νόημα.

α) *Ille hoc ita paravit, ut ignoraretur ab uxore sua.*

β) *Nos interrogabamus num illi terrae nocerent.*

γ) *Ille ignorabat ubi (= πού) filius esset.*

δ) *Illi quaerebant num inter nos amarem.*

ε) *Ille dicebat sentire quis hoc feceret.*

στ) *Hic ignorabat quis in agrum intraret.*

ζ) *Puer interrogabat quis aegrotaret.*

η) *Huic interroganti quid filius faceret, illa non respondebat.*

Μονάδες 3

3. α) Να δικαιολογήσετε την έγκλιση εκφοράς των κυρίων προτάσεων του κειμένου (α).

.....

Μονάδα 1

3. β) Να εξετάσετε αν οι παρακάτω προτάσεις είναι συντακτικώς ορθές ή εσφαλμένες και να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Rogabat illam num pater vivat.</i>	☐	☐
β) <i>Interrogabat quid illa ageret.</i>	☐	☐
γ) <i>Ignorabat ubi maritus sit.</i>	☐	☐
δ) <i>Ignorabat ubi maritus est.</i>	☐	☐
ε) <i>Interrogabat quid illa agit.</i>	☐	☐
στ) <i>Rogabat num pater illius viveret.</i>	☐	☐
ζ) <i>Quaerebat quis aegrotet.</i>	☐	☐
η) <i>Rogabat num hoc ignoraretur.</i>	☐	☐
θ) <i>Interrogabat quis Romam trahebatur.</i>	☐	☐
ι) <i>Interrogabat quis arma contra rem publicam moveret.</i>	☐	☐

Μονάδες 2 (10 X 0,2)

4. Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα που δίδονται στις παρενθέσεις έτσι ώστε να δηλώνεται πράξη σύγχρονη. Να μην αλλάξετε τη φωνή των ρημάτων.

- α) *Hic interrogabit quid filius* (ago)
 β) *Orabam te ut mihi hoc* (do)
 γ) *Illa milites orat ut hunc* (deleo)
 δ) *Milites rogabant ubi (= πού) hostes* (sum)
 ε) *Ille vir ita vivebat, ut a hominibus* (honoror)
 στ) *Ille rogat quis* (vinco)
 ζ) *Rogabat num (= αν) filius cibum* (sumo)
 η) *Rogo quid vos* (scribo)
 θ) *Rogant num illa maritum* (amo)
 ι) *Interrogabant num vos* (vivo)

Μονάδες 3 (10 X 0,3)

5. Με τη βοήθεια των λέξεων και των σχολίων που σας δίνονται να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο:

Fuit, fuit ista quondam in hac re publica virtus ut viri fortes acrioribus suppliciis civem perniciosum quam acerbissimum hostem coercerent. Habemus senatus consultum in te, Catilina, vehemens et grave, non deest rei publicae consilium neque auctoritas huius ordinis: nos, nos, dico aperte, consules desumus.

M. Tulli Ciceronis, *In L. Catilinam*, I, 3

Λεξιλόγιο

iste, -a, -ud (δεικτική αντωνυμία)	αυτός, -ή, -ό
quondam (επίρρ.)	κάποτε, άλλοτε, παλαιά
coerceo, -ui, -itum, -ere 2	εγκλείω, περιορίζω, τιμωρώ
perniciosus, -a, -um	ολέθριος, φθοροποιός, βλαβερός, επιζήμιος
senatus consultum	απόφαση της συγκλήτου
vehemens, -ntis	σφοδρός, ορμητικός, δραστικός
gravis, -is, -e	βαρύν, χαλεπός, δεινός, αυστηρός
consilium, -i	βουλή, συμβούλιο, συμβουλή, γνώμη, απόφαση, φρόνηση, σύνεση
desum, -fui, -esse (+ δοτική)	απουσιάζω, λείπω
auctoritas, -atis (θ.)	κύρος
ordo, ordinis (αρσ.)	η τάξη των συγκλητικών

Σχόλια

ut... coercerent	δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση, λόγω του <i>ista</i>
-------------------------	--

Μετάφραση:

.....

.....

.....

.....

Μονάδες 3

3. Κριτήριο γραπτής ωριαίας δοκιμασίας

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:.....

Τάξη:..... Τμήμα:..... Σχολικό Έτος:.....

Εξεταζόμενο μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία:.....

Βαθμός:.....(αριθμητικώς)

.....(ολογράφως)

A. Να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο:

Cum Octavianus post victoriam Actiacam Romam rediret, homo quidam ei occurrit corvum tenens; eum instituerat haec dicere: “Ave Caesar, victor imperator”. Caesaris multum interfuit corvum emere; itaque viginti milibus sestertium eum emit. Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotienscumque avis non respondebat, sutor dicere solebat “Oleum et operam perdidit”. Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit. Audita salutatione Caesar dixit: “Domi satis salutationum talium audio”. Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: “Oleum et operam perdidit”. Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

B. Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε τις παρακάτω περιόδους:

α) *Ubi Caesar audivit a corvo sutoris salutationem, dixit: “Mea interest ut corvum emam.”*

.....
.....

β) *Caesar corvum sutoris viginti milibus sestertium emit.*

.....
.....

γ) *Corvus sutoris praeter salutationem haec dicere didicerat: "Oleum et operam perdidit."*

.....
.....

δ) *Sutor, cum avis non respondebat, dicere solebat: "Oleum et operam perdidit."*

.....
.....

ε) *Cum Caesar salutationem audivisset a corvo sutoris, dixit: "Domi satis salutationum talium audio."*

.....
.....

στ) *Cum corvus dixit "Oleum et operam perdidit", Caesar risit emitque avem.*

.....
.....

ζ) *Sutor frustra operam impendit, quia corvus salutationem dicere non didicit.*

.....
.....

η) *Sutor, cupidus pecuniae, duo corvos instituebat haec dicere: "Ave, Caesar, victor imperator."*

.....
.....

θ) *Caesar rogavit hominem quanti avem venderet.*

.....
.....

ι) *Octavianus a homine quodam corvum viginti milibus sestertium emit.*

.....
.....

Μονάδες 8 (10 X 0,8)

2. *homo quidam, id exemplum*: Να κλιθούν τα ουσιαστικά με τις αντωνυμίες που τα συνοδεύουν και στους δύο αριθμούς.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Μονάδες 3

3. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε παθητική. Να δηλώσετε το ποιητικό αίτιο:

α) *Itaque Caesar viginti milibus sestertium eum emit.*

.....
.....

β) *Caesar rogavit hominem quanti avem venderet.*

.....
.....

γ) *Sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.*

.....
.....

Μονάδες 3

4. Να δικαιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς των χρονικών προτάσεων του κειμένου.

.....
.....
.....
.....
.....

Μονάδες 3

5. Να συμπληρώσετε τα κενά επιλέγοντας από τις λέξεις που δίδονται μέσα στις παρενθέσεις τη λέξη που κάθε φορά απαιτείται, αφού τη μεταφέρετε στον

κατάλληλο τύπο. Τα ρήματα με τα οποία θα συμπληρώσετε τα κενά, να τεθούν σε οριστική παρακειμένου, εκτός κι αν η σύνταξη απαιτεί διαφορετικό χρόνο και έγκλιση. Να προσέξετε ώστε οι προτάσεις να είναι νοηματικώς αποδεκτές:

- α) *corvum* *non intererat,*
quod satis..... *domi habebat.* (avis,
Augustus, emo, talis)
- β) *Cum avis*: "*Oleum et operam perdidit*", *Caesar*
..... *emitque eam*
(pretium, dico, rideo, magnus)
- γ) *Illi multum* *et operam frustra*
(pecunia, impendo)
- δ) *Cum avis* *salutationes,*,
pecuniae, interfuit eam *vendere.*
(magnus, disco, sutor, cupidus, pretium)
- ε) *Sutor quidam* *adductus*
salutationes *corvum, quem viginti milibus*
..... (cupiditas, doceo, vendo, sestertius, pecunia)

Μονάδες 3 (20 X 0,15)

4. Κριτήριο γραπτής δίωρης δοκιμασίας

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:.....

Τάξη:..... Τμήμα:..... Σχολικό Έτος:.....

Εξεταζόμενο μάθημα: Λατινικά

Ημερομηνία:.....

Βαθμός:.....(αριθμητικώς)

.....(ολογράφως)

A. Να μεταφράσετε τα παρακάτω αποσπάσματα:

α) *Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam.*

β) *Quare subveniendum reipublicae est et omnia nunc belli vulnera tibi sananda sunt, quibus praeter te mederi nemo potest.*

γ) *Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse.*

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Μονάδες 5

B. Παρατηρήσεις

1. α) Να συνδέσετε τους αριθμούς της στήλης Α με τα γράμματα της στήλης Β.
Ένα στοιχείο της στήλης Β' περισσεύει:

A	B
1) <i>quas</i>	α) προσωπική αντωνυμία β' προσώπου
2) <i>eius</i>	β) οριστική αντωνυμία
3) <i>meam</i>	γ) κτητική αντωνυμία α' προσώπου
4) <i>tibi</i>	δ) αναφορική αντωνυμία
5) <i>se</i>	ε) ερωτηματική αντωνυμία
	στ) προσωπική αντωνυμία γ' προσώπου

Μονάδες 1,5

1. β) Να συμπληρώσετε τις πτώσεις του αριθμού στον οποίο δίνονται οι παρακάτω λέξεις:

Ονομαστική ή	Γενική	Δοτική	Αιτιατική	Αφαιρετική
<i>nemo</i>				
<i>vulnera</i>				
<i>praedones</i>				
				<i>armis</i>
		<i>reipublicae</i>		

Μονάδες 1,5

2. α) *bene*: Να γράψετε τα παραθετικά του επιρρήματος και να κλίνετε τον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου, από το οποίο παράγεται, στο ουδέτερο γένος και στον ενικό αριθμό.

.....
.....
.....
.....
.....

2. β) *admiratum*: Να κλίνετε το γερούνδιο του ρήματος και την προστακτική μέλλοντα.

.....

2. γ) Να συμπληρώσετε τον πίνακα:

Ενεστώτας		<i>potest</i>
Παρατατικός	<i>proponebam</i>	
Μέλλοντας		
Παρακείμενος		
Υπερσυντέλικος		
Συντελεσμένος Μέλλοντας		

Μονάδες 3 (25 λέξεις x 0,12)

3. α) Να συμπληρωθούν τα κενά ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των λέξεων που δίνονται:

- *gerendi* είναι από το
- *mihi* είναι στο
- *cogitando* είναι
- *quibus* είναι στο
- *mederi* είναι απαρ., ως στο.....
- *ianuae* είναι στο
- *voce* είναι που δηλώνει.....
- *Scipioni* είναι στο
- *auditu* είναι από το.....
- *se* είναι στο..... λόγω.....

Μονάδες 1,5

3. β) Να μετατρέψετε τα ρήματα στις παρακάτω προτάσεις σε απαρέμφατο με εξάρτηση από το ρήμα που δίνεται στην παρένθεση:

- *Quas ego semper mihi proponebam.* (Cicero dixit)
- *Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam.* (Cicero narrat)

.....
.....
.....
.....

Μονάδες 1,5

4. α) *Quod ut praedones animadverterunt...*: Να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης και στη συνέχεια να τη μετατρέψετε σε μετοχή απόλυτη.

.....
.....
.....
.....

4. β) *abiectis armis*: Να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

.....
.....
.....
.....

4. γ) *Subveniendum reipublicae est et omnia belli vulnera tibi sananda sunt*: Να μεταφέρετε την πρόταση στην ενεργητική φωνή.

.....
.....
.....
.....

Μονάδες 3

5. Με τη βοήθεια των λέξεων και των σχολίων που σας δίνονται να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο:

Ibi L. Cotta pugnans interficitur cum maxima parte militum. Reliqui se in castra recipiunt unde erant egressi. Ex quibus L. Petrosidius aquilifer, cum magna multitudine hostium premeretur, aquilam intra vallum proiecit; ipse pro castris fortissime pugnans occiditur. Illi aegre ad noctem oppugnationem sustinent; noctu ad unum omnes desperata salute se ipsi interficiunt.

C. Iuli Caesaris, *Be bello Gallico*, V, 37, 4-6

Λεξιλόγιο

se recipio	υποχωρώ
aquilifer, -eri	σημαιοφόρος (αυτός που φέρει τον αετό)
aquila, -ae	αετός, η σημαία των λεγεόνων
aegre (επίρρ.)	δύσκολα
vallum, -i	χαράκωμα, οχύρωμα
oppugnatio, -onis (θ.)	επίθεση, πολιορκία
sustineo, -ui, -tentum, -ere, 2	υπομένω
ad unum	μέχρις ενός, ως τον τελευταίο

Σχόλια

unde erant egressi	δευτ. αναφορική προσδ. στο <i>in castra</i>
cum... premeretur	δευτ. αιτιολογική, <i>cum</i> αιτιολογικός
desperata salute	αφαιρετική απόλυτος αιτιολογική μτχ.

Μετάφραση:

.....

.....

.....

.....

.....

Μονάδες 3